

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXII. Argumentum. Disseritur de Baptismo S. Joannis Baptistæ? Quo anno natus, & ingressus desertum? Quid essent locustæ, & mel sylvestræ, quibus vescebatur? Quo anno cœperit prædicare? Et qui ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

utentes hac voce *Baptizo*, nempe Dalmatam, Polonicam, Bohemicam, Ruthenicam, Moravicam, Moscoviticam, Sclavonicam, & alias; in quarum linguis Verbum, quod adhibent, ad demonstrandam baptismalem ablutionem, est quid separatum à communi voce abluendi in rebus profanis; & hoc ob reverentiam Sacramenti, ut eruditè notat *Mastrius in Theol. Moral. disp. 17. nu. 2. & in 4. Sent. disp. 2. num. 29.* atque *Emin. Cardin. de Lugo in Responsis Moral. lib. 1. dub. 3.* ubi examinat formam baptismi, qua utuntur Dalmatæ, id est, *Jarebe Karstim*: licet enim *Karstim* idem sit, quod *abluo*; non tamen infert quancumque ablutionem, sed illam sacram baptizandi; ideoque communi sensu *Jarebe Karstim* interpretatur apud ipsos: *Ego te Christizo*; quod verè & propriè relevat: *Ego te Baptizo*; Idem declarat de supradictis aliis nationibus d. lib. 1. dub. 3. & de Arabis, qui utuntur verbo *Fingo*, pro verbo *baptizo*, ut docet *Magrius in Hierolexico in verbo Fingo*.

Porro non desunt aliz voces, seu vocabula, quibus per Sanctos Patres significatus fuit Baptismus, veluti *Consecratio* à S. Cypriano lib. 3. *Testim. contra Judæos cap. 97.* *Illuminatio* in vita sancti Marci Presbyteri. *Magrius in Hierolex. verb. Illuminatorius. Regeneratio*, seu *Prasidium* à S. Joanne Damasceno lib. 4. de fide cap. 10. *Viaticum* à S. Basilio, & à S. Gregorio Nazianzeno, ut observat *Eminentiss. Cardin. Brancatius in suis dissertationibus tit. De Sacro Viatico pag. 149.* omittis aliis vocibus, quas cumulat *Layman lib. 5. tract. 2. in princip. cap. 1.* & *Petr. Gregor. Syntagmat. Jur. Univ. par. 1. lib. 2. cap. 4. num. 19.* Porro hæc nomina sunt potiùs elogia, & laudes baptismi; quam vocabula propria significantia ejus quidditatem, consistentem in ablutione; ut eleganter notat *Eminentiss. Cardin. de Lauræa in 4. Sentent. tom. 1. disp. 12. art. 1. num. 2.*

His prænotatis plurimæ à plurimis transcriptæ sunt definitiones baptismi juxta sensum Moralistarum, quibus Parochi, & Confessarii dant operam. Ad duas tantum hic reponendas censui; *Primam* *Magistri Sent. in 4. disp. 3.* videlicet, *Baptismus est ablutio corporis exterior facta sub præscripta forma Verborum.* Et quamvis etiam ea videatur transire S. Thom. 3. p. q. 66. art. 1. nihilominus non censetur bona definitio, quia si quis baptizaret canem, vel aliud animal, aut librum, (ut quandoque malefici faciunt. *Delrius Disquisit. Magic lib. 5. Sect. 15. Vers. Dico 4.*) & recitaret formam præscriptam baptismi non faceret baptismum; & multò minus si baptizaret invitum, (ut de Judæo quodam per vim baptizato, at deinde in Rhenum demerso à quodam Lutheranò, narrat *Menoch. in Storeis part. 1. c. 23.*) vel se ipsum, vel alio liquore, quam aqua; vel joco, aut sine intentione quis vellet baptizare, & tamen in his omnibus casibus esset ablutio corporis exterior facta sub præscripta forma verborum; ut doctè considerat *Mastrius in Theolog. Moral. disp. 17. q. 1. art. 1. n. 3.* & *Layman. d. libr. 5. tract. 2. cap. 1. num. 1.*

Idcirco Alteram hic inferendam duxi definitionem, quæ est *Scoti in 4. Sent. disp. 3. q. 1.* his verbis conceptam: *Baptismus est Sacramentum ablutionis animæ à peccato, consistens in ablutione hominis aqualiter consentientis, facta in aqua ab alio ablutente, & in verbis certis simul ab eodem ablutente, cum debita intentione, prolatis.* Hæc definitio, etsi ab aliquibus vellicetur, est optima; nam

constat genere, & differentia. *Ly Sacramentum* est genus metaphysicum; Baptismus enim est species Sacramenti. *Ly Ablutionis animæ à peccato*, designat differentiam tum ab aliis materialibus ablutionibus corporum; tum ab aliis Sacramentis. *Ly consistens in ablutione hominis aqualiter consentientis*, distinguit baptismum validum ab invalido, qui datur invitis, & non consentientibus; & denotat materiam proximam cum subiecto, quæ est ipsa ablutio hominis dantis consensum ablutioni. *Ly facta in aqua*, ostendit materiam remotam, & expuit alios liquores. *Ly In certis verbis simul ab eodem ablutente cum debita intentione prolatis*, assignat formam, & intentionem in ministro requiritam. Quare hæc definitio omnibus numeris absoluta reputatur à *Mastrio in Theol. Moral. d. disp. 17. q. 1. art. 1. num. 3.* & in 4. *Sent. disp. 2. q. 2. num. 32.* ubi signat omnes causas, scilicet *Materialem* ex aqua, *formalem* ex verbis, *efficientem* ex intentione ministri, *finalem* ex ablutione animæ à peccato, & *subiectivam*, ex homine aqualiter consentiente: quod latius explicat, & docet *Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disput. 12. art. 1. per totum.*

DECISIO XXII.

ARGUMENTUM.

Differitur de Baptismo S. Joannis Baptiste. Quo anno natus, & ingressus desertum? Quid essent locustæ, & mel sylvestre, quibus vescabatur? Quo anno coeperit prædicare? Et qui tunc principabantur in Judæa? Tandem referuntur duodecim differentie inter baptismum S. Joannis Baptiste, & nostrum.

SUMMARIUM.

- 1 Baptismi S. Joannis Baptiste, & nostri qua sit differentia?
- 2 S. Joannes Baptista quo anno natus, & qua ætate ivit in desertum?
- 3 Desertum ubi esset, in quo habitabat S. Joannes Baptista?
- 4 Locustæ, quibus vescabatur S. Joannes Baptista, quid essent? Et quid Mel sylvestre?
- 5 Prædicatio quo anno assumpta à S. Joanne Baptista?
- 6 Textus S. Luca cap. 3. explicatus.
- 7 S. Joannes Baptista an circumiret vicos, & castella prædicando?
- 8 CHRISTUS Dominus quo anno baptizatus?
- 9 Differentia duodecim inter baptismum S. Joannis, & nostrum.
- 10 Forma baptismi S. Joannis Baptiste quamnam esset?

SUbindè pro ingeniorum exercitatione quærendum censui à nostro Clero, Quæ differentia sit inter Baptismum S. Joannis, & nostrum? Pro intelligentia quaesiti, plures scribentes, Chronologia, Geographia, & Historia Ecclesiastica studiosi, præmiserunt infrascriptas annotationes circa personam sancti Joannis Baptiste Præcursoris Domini.

Primò, quòd iste Sanctus natus anno ab orbe condito 4051. à puerili ætate coepit inhabitare deser-

desertum, juxta Ecclesiae testimonium in illis verbis:

*Antra deserti teneris sub annis,
Civium turmas fugiens, petisti.*

Porro cujus ætatis esset sanctus Præcursor, quando desertum adivit, non est expressum in Scripturis sacris. Nonnulli autumant, secundo ætatis suæ anno delatum fuisse à Parentibus in desertum, ut eum ab Herode sæviente in pueros à bimatu, & infra, subtraherent; & ibi à S. Elisabeth ejus genitricem educatum in spelunca, post matris mortem ab Angelis nutritum eremiticam vitam duxisset. In odium autem ejus fugæ, & subtractionis S. Zacchariam ejus Patrem occisum fuisse inter templum, & Altare jussu Herodis. Ita Nicephor. in *Hist. lib. 1. cap. 14.* Cedrenus in *Compend. Histor.* relatus à Card. Baronio in *Ecclesiasticis Annal. Anno 1. num. 53.* Torniell. in *Annalib. ad Annum 4051. num. 28.* Sallian. eodem Anno num. 33.

Secundo: Desertus autem locus, in quo mortuus est sanctus Joannes Baptista, erat infra Jerusalem, & Jericho, incipiens ab Anator, & se extendens usque ad desertum Tecue, & Engaddi erga Galgalam prope mare mortuum. Menoch. in *Hist. Sacra lib. 2. cap. 1. num. 3.* Et in hoc deserto gloriosus Præcursor vitam agebat asperissimam; siquidem, ut scribit Evangelista: *Ipse Joannes habebat vestimentum de pilis Camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos; esca autem ejus erat locusta, & mel sylvestre. Matth. 3. 4.* Cæterum disputant Sacri expositores, quid intelligendum sit pro locustis, & quid pro melle sylvestri? Circa locustas, quæ Græcè dicuntur *ἀκρίδες*, acrides aliqui putarunt eas fuisse pyros sylvestres, quas Græci *ἀκρίδες* appellant, unde Columella lib. 10. cecinit;

*Palmitibusque feris letatur, & aspera
glyvis
Achrados.*

Ebionitæ hæretici, relati à S. Epiphanio hæres. 30. legebant *ἐνκρίδες* encrides, nempe placentas compositas ex oleo, & melle; at tali exquisito cibo usum fuisse S. Præcursorem non est credendum. Alii legebant *ἀκρίδες* acharides, id est, caneros, sed quomodo hoc genus piscium poterat esse in deserto? S. Athanasius in Scholiis novi testamenti scripsit, quod *Locusta non animata sunt, sed herba sic dicta*; & concordant B. Ildorus Pelusiota lib. 1. epist. 132. dicens: *Non sunt locusta animalia, ut nonnulli putant imperiti, similia scarabæis, sed ἀκρίδες acremones, id est, germina herbarum; nec non Abulenſis, Eutimius, & Brocardus ab eo citati super d. cap. 3. Matth. asserentes, locustas fuisse herbas amaras, quibus Monachi vescerantur in deserto prope Jordanem. Nihilominus communis est opinio antiquorum, quod locustæ essent animalia similia cicadis, quibus vescerantur Ethiopes, Parthi, & aliæ nationes Orientales, teste Plinio lib. 6. cap. 30. & lib. 11. cap. 29. unde Diodorus Siculus lib. 3. cap. 3. vocat eos *Ακρίδοφαγος*, id est, comestores locustarum, & ad stipulat auctoritas S. Hieronymi ita scribentis in lib. 2. contra Jovinian. Orientalibus, & Lybia populis, quia per desertum, & calidam eremi vastitatem locustarum nubes reperiuntur, iis vesti moris est. Hoc verum esse Joannes quoque Baptista probat. Et hæc opinio est valde probabilis, tum quia locustæ erant cibus mundus, Hebræis permixtus,*

Levit. 11. 22. tum quia erant cibus pauperum, & comedebantur, vel coctæ in aqua, vel assæ ad ignem, aut exliccatæ ad Solem, ut nos facimus de Halecibus vulgò *Arringhis*: quod notat Mercurialis *Variar. lect. lib. 2. cap. 20.* & Menoch. in *Hist. Sacra lib. 1. cap. 9. num. 11.* Mel autem sylvestre erat opus apum sylvaticarum confectum in arboribus, ingratiſſimum gustui, & de eo B. Ildorus Pelusiota in cit. epist. 132. testatur, quod *summè amarum est, & gustatui omni infestum, atque inimicum.*

Tertiò: Cum itaque sanctus Joannes Baptista tantam vitæ austeritatem, abstinentiam, & mortificationem ageret in deserto; & pervenisset ad ætatis suæ trigessimum primum annum (qui erat ab orbe condito 4081. & Imperii Tiberii Caesaris decimus quintus) habuit revelationem à Deo exeundi ad prædicandam penitentiam, baptizandos homines, & testificandum de Messia, quod jam advenisset, juxta Evangelicam narrationem Sancti Lucae c. 3. ita scribentis: *Anno quintodecimo Imperii Tiberii Caesaris, procurante Pontio Pilato Judæam, Terrarcha autem Galilee Herodes; Philippo autem fratre ejus Terrarcha Ituræ, & Traconitidis regionis, & Lysania Abilina Terrarcha, sub principibus Sacerdotum Anna, & Caipha, factum est Verbum Domini super Joannem Zachariæ filium in deserto. Et venit in omnem regionem Jordanis prædicans baptismum penitentia in remissionem peccatorum.* Ad cujus Evangelici textus intelligentiam studiosi nostri notarunt; Tiberium fuisse tertium ex Romanis Imperatoribus; ejus verò nomine Pontium Pilatum tunc gubernasse Judæam, partem scilicet illam Terræ Sanctæ, quæ comprehendebat Tribus duas, Judæ, & Benjamin. Terrarcham illum dici, qui possidebat quartam partem unius regni, etsi lato modo talem appellari posse, qui aliquam partem obtineret. Herodem, de quo supra, fuisse filium alterius Herodis infanticidæ. Philippum extitisse fratrem Herodis, sed ex alia matre; nam Herodes habuit Matrem Samaritanam, Philippus autem Judæam, ut notat Josephus Flav. *Antiquitat. Judaicæ lib. 17. cap. 1.* Ituræam esse regionem vicinam radicibus montis Libani, quæ extendebatur per longitudinem versus Occidentem usque ad montes Tyri, & Sidonis, incipiendo à confinibus Cæsariæ, quæ ad hunc Philippum spectabat. Traconitidem (quæ est vox Græca, & significat asperam, ac saxosam) fuisse regionem contiguam Iturææ divisam à Jordane; quæ incipiebat à monte Libano, & progrediebatur usque ad mare Tyberiadis. Lysaniam non fuisse Herodis filium advertit Barradius tom. 2. lib. 1. cap. 1. pag. 6. col. 2. ubi subdit, *quisnam fuerit, later, sed fuisse Præsidem ibi constitutum à Romanis* notat Carol. Steph. in *Diction. Hist. Geograph. Verb. Lysanias.* At Abilinam regionem habuisse nomen à Civitate Abila, posita infra duos montes Libanum, & Antelibanum, (De qua Plinius lib. 5. cap. 18.) pariter notatur in d. *Dictionar. Verb. Abila.* Annam, & Caipham fuisse summos Sacerdotes, non simul, & eodem tempore, sed quia principales facti vicissim principabantur in templo; Caiphas erat socer Annæ, Aliàs Anani ex eod. Josepho Flav. lib. 20. cap. 8. & ex Evang. S. Joann. cap. 18. num. 13. Quod latius ego declaravi in meis Decisionibus *De Sacris. Miscellæ Decis. XXI. num. 21.* ubi auctoritates retuli SS. Patrum,

Quartò;

Quartò; Igitur cum S. Joannes venisset de deserto, & prædicando penitentiam baptizaret, ⁷ exhibat ad eum Ierosolyma, & omnis Judæa, & omnis regio circa Jordanem; Matth. 3. Sed dubitatur, an Præcursor Baptista circumiret vicos, & Civitates prædicando? nam scribit S. Marc. cap. 6. 20. Quod Herodes audito Joanne multa faciebat, & libenter illum audiebat. Non est autem verisimile, Herodem voluisse ad desertum ire: quare sequitur dicendum, quod S. Joannes accesserit pluries ad ejus Palatium. Ita opinatur Monachus Hist. Sacr. lib. 2. cap. 1. num. 3. præcipue motivo charitatis, ut Herodem ab Incestuosis Herodiadis amplexibus revocaret. At Barradius tom. 2. lib. 1. cap. 1. tenet, curiositate motum Herodem adire non recusasse usque Jordanem, ut videret Joannem, illumque audiret. Quidquid sit de superbo Herode, certum est de Humilitate Redemptoris nostri JESU CHRISTI id, quod scribit Evangelista Matthæus cap. 3. 13. Tunc venit JESUS a Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut baptizaretur ab eo; & quamvis Joannes tenuerit dicens, Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me? baptizatus fuit; deinde cœli aperti, & Spiritus Sanctus in specie columbæ descendit, & vox patris audita est Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui. Dominus JESUS compleverat tunc trigésimum ætatis suæ annum, ac per dies tredecim inceperat trigésimum primum: siquidem baptismum suscepit sexta die Januarii quinto mense prædicationis Sancti Joannis, ut ex Card. Baron. notat Torniel. ad ann. 4081. num. 3. 4. & 5. Ricciol. in Chronol. Reform. lib. 8. cap. 6. num. 8. Et novissimè Emanuel à Schelstrate Bibliotheca Vaticana præfectus in antiquit. Eccles. Dissert. Prima cap. 3. art. 1.

His prænotatis, devenientes ad resolutionem Quæsti, retulerunt inter Baptismum Sancti Joannis, & nostrum duodecim differentias sequentes. 1. Baptismus S. Joannis non erat Sacramentum. 2. Non erat institutus à Christo, sed à Joanne ex Divina inspiratione. 3. Non conferebatur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; sed in nomine venturi Messia. 4. Non debebat originale. 5. Non imprimebat characterem. 6. Non conferebat gratiam sanctificantem ex opere operato. 7. Baptizabantur à Joanne solum adulti. 8. Baptizati hoc baptismo erant rebaptizandi baptismo Christi. 9. Baptismo Joannis non baptizabantur fœminæ, sed mares tantum. 10. Illius baptismi nullus alius minister fuit præter Joannem. 11. Baptismus Joannis non erat necessarius necessitate mediæ, neque præcepti, sed ex consilio. 12. Non fuit perennis sed cessavit, cum S. Joannes fuit ab Herode detrusus in carcerem. Ita ex S. Bonaventura in 4. d. 2. q. 1. & 2. ex Ludolph. de Saxonia de Vita Christi part. 1. c. 19. ex Laymano libr. 5. tract. 2. cap. 2. n. 3. & 4. ex Bissio in Hierurgia Verb. Baptismus. §. 70. n. 18. & ex Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. Baptismi disp. 12. art. 7. per totum.

Et quia fuit etiam Quæsitum Qua forma utebatur S. Joannes baptizans? Pro responsione duæ relatæ sunt opiniones. Una Magistri sententiarum, & S. Thomæ, quos citat Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 25. Sect. 1. & Ludolph. de Saxonia de Vita Christi c. 19. docentium, formam fuisse, ego te baptizo in nomine Christi venturi; ut habetur in Actis Apost. cap. 19. in illis verbis: Joannes baptizavit baptismo Penitentia, dicens in eum, qui venturus esset post ipsum, ut Doct. Clericali Tom. 1. Lib. 1.

crederent. Altera Scoti, Durandi, Gabrielis, & Soti, quos citat, & sequitur Suarez ubi supra opinantium nullam verborum formam adhibitam in baptismo S. Joannis, & eò minus supra relatam; tum quia Pharisei non misissent interrogare Joannem, an ipse esset Christus? cum ex forma prædicta satis notum fuisset, ipsum non esse Christum; tum etiam quia Joannes adhibuisset eandem formam baptizando Salvatorem, & ea fuisset nimis incongrua; ut bene considerant præcitati DD. & Menoch. in Hist. Sacr. lib. 2. cap. 3. num. 1. nec non Bissius in Hierurgia in Verb. Baptismus cit. §. 70. num. 18.

DECISIO XXIII.

ARGUMENTUM.

Examinatur, & resolvitur, quanto tempore possit differri baptismus, tum infantum, tum adultorum? Eruditiones variæ de tempore baptizandi infantes, nec non variæ Synodales Constitutiones de eadem obligatione.

SUMMARIUM.

- 1 Pater quanto tempore possit differre baptismum filii sui?
- 2 Infantes baptizandi ex traditione Apostolica.
- 3 Baptismus alicubi certis anni temporibus tantum datus.
- 4 Padua cur per octavam Pasche Parochi non baptizent?
- 5 Octo diebus tantum differre licet baptismum parvulorum?
- 6 Synodales Constitutiones de sollicito baptismo infantium loquentes.
- 7 Moralists quando non est standum?
- 8 Lex Ecclesiastica obligat in conscientia, & sub pena peccati mortalis.
- 9 Episcopus an possit condere leges?
- 10 Adultus baptizandus quanto tempore differre possit baptismum?
- 11 Adultus baptizari non possunt sine licentia Episcopi.
- 12 Clinicus quis sit? Et cur sit irregularis?

PLacuit autem antequam procederent studiosi nostri Cleri ad declarandas species Sacramenti Baptismi, petere ab eis resolutionem duorum Casuum. Primus est:

Pater habens infantem baptizandum, expectare cupiens nobilem Patrinum, petit à Parocho per quot dies possit differre Baptismum pueri? Quæritur, quid Parochus respondere debeat?

Ante solutionem hujus casus reperi apud scribentes duo notatu digna. Unum, quod non defuerunt hæretici, tam ab initio Ecclesiæ, quam post ejus incrementum, qui negarunt, infantes esse baptizandos: ex eo, quia non possent fidei professionem facere; quam opinionem semper damnavit Ecclesia mandando, infantes baptizari, ut in Constit. Apostol. lib. 6. cap. 15. ibi, Baptizate quoque parvulos vestros, & educate eos in præceptis Dei. Et ex S. Dionisio de Eccl. Hierarch. cap. ult. ex S. Aug. Epist. 28. & 29. & Serm. 10. de Verb. Apost. Quocirca Origines lib. 5. cap. 6. ad Roman. dicit. Eccle.